

A'

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYIFELSÉG'
ENGEDELMÉVEL.

Nro 2.

Költ Bétsben, B. Afzony Havának (Januáriusnak)
5-dik napján 1802-dik Elztendőben.

B é t s.

A' 16-dik számú Gyalog Regimentet; melly-
nek néhai Terzi Generális volt a' Proprietáriusa,
méltóztatott Ő Felsége Fő Hertzeg Ru-
dolf leg ifjabb Testvér Öttsének adni: az ed-
dig Mélzáros, az előtt pedig Barkó nevet vise-
lő Magyar Lovas Regimentjének Proprietáriussá-
vá Stipsics József Feldmarsal Lieutenant
Nagy Erdemű Hazánkfiát; a' M. Theresia Rend-
jének Vitézzét, és a' katonaság táplálására ügyelő
Hívtalok' Inspectorát (Militär Verpflegs-Inspec-
tor) méltóztatott nevezni Felséges Urunk:

B

Ö Felsége méltóztatott Méltos Gróf Sztáray Antal Cs. K. valóságos Kamarás Urat, a' Mária Theresia katonai Vitéz Rendjének Commendátorát, a' Máltai Rendnek Vitézét, Haditárnok mestert, egy Magyar Regimentnek tulajdonosát, és belső Austriában Komandírozó Generális — már most Ö Excellenciáját, negyvenkét esztendőök lefolyása alatt tett hiv és fontos szolgálata által szerzett nagy érdemeire való tekintetből, és tizennyoltzszori táborozásokban kimutatott derék magaviselétéért Cs. Kir. Titkos Tanácsosá nevezni.

Gróf Rumford igen nagy érdemeket szerzett magának a' több hasznos intézetek között, főképpen a' töle feltalált erődó-leves által, a' mint közelebb írjuk volt; melly először Angliában azután Frantzia Országban, 's Helvétziában, fordítottatott a' szegények táplálására, most pedig már Bétsben is fog a' szegények számára készíttetni. Ezt a' levest már most kétféle módon is készítik. Az Anglusok, mivel nagyon hús evéshez szoktak, tehát húst is vesznek hozzá de keveset, tudniillik 800 ittze vízbe csak mintegy 40 fontot, ezt úgy elfőzik, hogy a' hús egészfen szerte széllyel fő a' vízbe; de már Helvétziában hús nélkül is szinte olly jól tudják készíteni, hogy az, sem tápláló erejére, sem ízére nézve nem alább való az elsőnél. Ennek főzésében főképpen arra vigyáznak, hogy lassan buzogva főjön 5-6 óráig. A' hozzá megkívántató főzelékek közül legfőbb a' krumpli (kolompér). Ezenkívül kell hozzá: borsó, (zölden vagy kifejtve

szárazan) paszuly, árpa, kukoritza liszt, (máléliszt), só, és víz: kedves ízt adnak neki, ha hagymát nem akar az ember belé tenni, a' bors, vagy e' helyett a' szekfü bors. Egy izemélyre valóhoz vagy is egy portzió leveshez kívántattnak ezek: tisztított krumpli 10 lót: héjjatlan árpa 2 lót-paszuly (rátz borsó) 2 lót: só fél lót; víz 31 lót. Egy kevés fekete bors, és 2 lót kenyér, de a' melly szeletekre vagdalva a' kementzébe másodszor is meg süttetett, igen jó ízt adnak a' levesnek. — Annyi tápláló erő van az így készült levesben, hogy még a' napszámos emberek is beérik egy portzióval ebédjekre, 's elég erőt ad nekik a' dolgozásra. A' fent nevezett lótokon patikai lótok értetnek, mellyekből 24 telz egy fontot. — Azt olvastuk nem régiben egy Párisi Újságból, hogy ott a' közelebb múlt esztendőben 600 ezer portzió erőadó leves osztatott ki a' szegények között, minden portzió harmadfél krajtzárért. — Ennek feltalálója Gróf Rumford északi Amerikában, nevezetesen Rumfordban született; hanem az Anglusokkal kiütött háborúban Anglia részére hajlott, 's oda is állott katonai szolgálatba. A' háború elvégezödvén penziót nyert a' Londoni Udvartól, sok hasznos szolgálatjáért. Midőn 1786 és 87 ben Német Országban utazott, különösen megkedveltette magát sok uralkodó Hertzegekkel az által, hogy mint nagy tapasztalású és nemes gondolkozású ember, olly intézetek felállítására készítette őket, mellyek a' népeknek boldogítására igen hasznosak voltak. Ez által nyerte azt is, hogy 1790 ben Birodalmi Gróffá neveztetett.

Magyar Ország.

Skalitzról Dec. 28-dikán. Ezen folyó hónapnak 21 dikén végezte el itt hofzfas és sullyos betegség után világi pályá futását Méltóságos Gróf Gvadányi József Cs. K. Generál Májor Ő Nagysága, életének 77 dik esztendejében Ki minekutánna minden utolsó szentségeken önnön maga kívánsága szerént részesttetett volna, példás életéhez hasonló halállal költözött által az örök életre. — Nagy kedvellője volt a' Magyar Literatúrának, 's itt a' Nagyoknak igen gyönyörű példával ment elő, de nem tsak, hanem elő is mozdította azt szép tehetségei szerént. Elégé esmeretesek munkái. Szerentsés volt kivált a' mulattató versek szerzesében 's azokban az igazságoknak oktatólag való előadásában, mellyeket a' köznép értelméhez igen jelesen tudott alkalmaztatni: de belöllök azért akármelly rendű olvasók is tanulhattak. Illyen a' Peleskei Notáriussa, és 's több munkái.

Olasz Ország.

Róma Dec. 11 dikén. Nem régen ide érkezett Bétsből Marchese Gallo, 's úját tovább folytatta Nápoly felé. (Házasodni megy oda, 's a' feleségét Bétsbe szándékozik hozni.) — A' Frantzia katonaság minden felöl ki-takarodik Nápoly Országából. — A' melly új tsillagot talált az ég esméretlenebb részein, ama híres Tifzteleendő Piazza, Palermói Astronomus, annak Ceres Ferdinandeá nevet adtak, a'

Fels. Ferdinand Nápolyi Királynak tiszteletére, ki 1798 dik esztendőtol fogva, Siciliának Palermo városában méltóztatik tartózkodni. Az oda való T. Piáristák Tagja Monti Atyasága, ez a két verset írta erre az alkalmatosságra:

Telluris patriae ductura a Principe nomen

Astra inter, Siculis fulsit ab axe Ceres.

Rómából Dec. 12 dikén. Az Ő Szentsége rendeléséből az egész Római Státusban ki-nyittattak már azok az Oskolák, mellyek a' háborús idők zürzavarjai miatt, tsak nem minden falukba bézárattak. Igen szép plánumot készítettett Pápa Ő Szentsége a' közönséges Oskolában ennek utánna leendő tanításra nézve, a' melly szerint tsak alkalmatos tanítók fognak ezután, akármelley kevés számú falubeli oskolákba felvétetni, a' kiknek tisztesseges fizetésére kívánja Ő Szentsége a' Státus jövedelmeinek is egy részét fordítani; hogy ezentúl, ne tsak az olyanok szánják magokat a' falusi tanítóságra, kik már egyéb módon nem élhettek; hanem a' tanítói hivatal olly betsületes fő rangra emeltessen a' Státusban, a' mellyre alkalmatos és példás erköltsü emberek is mindenkor választathassanak; hogy e' szerént a' jó tanítás által a' tiszta erköltsük fundamentomát is megvethessék az okos tanítók oskolaikban, 's lássa a' következendő maradék, hogy mennyit tehet valamelley Státus a' jó nevelés és taníttatás által, a' népnek boldogítására. — Minden oldalról takarodik a' Frantzia katonaság haza felé Rómán és annak vidékein keresztül a' Nápolyi földről, kik közzül némelleyek

igen nehezen hagyják oda a' Nápoly Ország javait, mellyekben szinte förföztötték a' magokat kedveltetni tudó fürge katonákat a' Nápolyi szépek.

Turin Dec. 9-dikén. Újra készíttetik a' fegyvereket a' mi fegyveres házunk számára. Kientz elztendő alatt, 1500 flintának kell hónaponként készzen lenni; és e' szerént, a' nevezett idő le fojtával, 162 ezer flinta lefzsz lerakva a' fegyveres házban. — Mivel közönségesen bé akarják venni a' Frantzia nyelvet a' mi tartományainkban; erre való nézve az a' rendelés tétetett, hogy a' Pedemontziumi 10 departamentomokban lévő minden Oskolákban, ezt a' nyelvet szorgalmasan tanítsák. — Abban a' Nemzeti Almanakban, mellyet Párisban a' Kormányfzék vigyázása alatt nyomtatnak ki, a' mi departamentomaink, a' Frantzia Respublika departamentomaihoz vagy nak foglalva; 's a' Szárdíniai Király nints a' többi Európai hatalmasságok közzé téve.

Genua Dec. 10 dikén. Ama híres Saliceti, ki sokféle személyt jádzott Párisban a' Revolútzio alatt, most itt tartózkodik. Lucca Respublikátskának el-intézésére van küldve Párisból tellyes hatalommal bíró Minister név alatt. Azzal bíztat, hogy a' mi Respublikánk is új rá mára fog húzattatni nem sokára.

Frantzia Ország.

Párisból Dec. 13 dikén. Miólta a' Kormányfzéknek az Oskolák jó lábra való állítása és általjában a' nevelés és tanítás módja megjobbitására készített plánuma közönségessé lett; igen sok magános személyek ajánlottak e' vég-

re a' közönséges Kaszszába nagy summa kész pénzeket. Mások pedig olly meghatározással adtak által a' Tudományokra ügyelő Kommissziónak bizonyos summákat, hogy azokból jutalom tétessen fel az ollyan tudósoknak, a' kik egy vagy más tudomány részében leg jobb oskolai könyvet fognak készíteni a' tanulók számára.

Páris Dec. 18-dikán. A' Pó vizében, rettenetes sok vízi kígyók és viperák vagynak azóltá, miólta az felettébb meg áradván, a' körül belől lévő vidékeket, tíz lábnyi mélységű vízzel el borította vólt.

A' belső dolgokra ügyelő Minister, a' nemzeti institutum Szálájába helyhezette, annak a' híres Malesherbesnek márványból ki faragott mejj képét, ki a' fzerentsétlen XVI Lajos védelmezését, magára merte vállalni a' Nemzeti gyűlés előtt, melly annakutánna mind a' Királyt, mind a' Király pártfogóját üldözöbe vette vólt. — Lord Clarke, ki 1799 ben 9-dik Nóvemberben, úgymint annak a' napnak meg inneplése alkalmaságával sebessítetett meg, a' midőn Bonapárte meg buktatván a' Directorokat, 3 Konzulokat, és egészen új Konstitútzsiót vitt bé Frantzia Országba, meg hólt abban a' sebjében, és ma vitték el a' testét Calais felé, hol hajóra tétetvén által vitetik Angliába, hogy a' maga végső kívánsága szerént, hazája hantjai alá temettessen.

Páris Dec. 20-dikán. Az a' híre, hogy egy tudós Spanyol Titus Líviusnak, kéz írásban lévő egész munkáját talált Marokkóban; melly a' Historiára nézve ugyan betses találmány vólna, mi-

wel Titus Líviusnak 140 könyvekből álló munkájából, még mind ez ideig csak 35 könyv volt meg. Freinshenius János, próbálta, ugyan ezt a' nagy kárt ki pótolni, és követni a' Livius írása módját; de csak ugyan még sem a' Livius Históriaja az, a' mit ő írt.

Párisból Dec. 21-dikén. A' mint némelly Londoni magános levelekből tudjuk; sok Anglus kereskedők, sőt mások is biztatták magokat azzal, hogy talám a' Fényes Porta nem fogja helyben hagyni a' békesség kötést, olyan feltételek alatt, mint a' hogy az Párisban elkészült; hanem már tudva vagyon a' Kormányfő előtt, hogy a' Fényes Porta tellyes örömmel és meglepéssel fogadta a' békességet, várja is rövid időn vízfza, a' megerősített 's kiteserélt Alkulevelet. — A' Bresti hajóssereg, melly Dec. 14-dikén indult ki a' nagy tengerre, áll mindössze 23 hadi, u. m. 17 Frantzia és 6 Spanyol hajókból. Ezek között csak 4 második, és 3 harmadik rangú hajó van a' többi mind első nagyságú (línea hajó). Ezek mellett sok szállító hajók vagynak, 's azokon öszfizeséggel 25 ezer földi katonaság. — Hedouville Generálist nevezte a' Kormányfő az Orosz Császárhoz rendkívül való tellyes hatalmú Ministerré. — Éppen most terjed el a' híre, hogy Fő Konzul Bonapárte a' közelebb múlt éjtzaka Lionba elúta, a' hova ötet a' Kozuláris őrző seregeknek egy része kísérte.

Lyonból Dec. 16-dikén. A' Cisalpíni Deputátusok már minnyájan ide érkeztek. Az ide való Polgárságnak van egy igen igen tágos palo-

tája, mellyben a' Cisalpíniai Nemzeti Gyűlés fog tartatni. Ezt nagy siettséggel készítetteti a' Prefektus 's a' pitvarában egy tábla függelzetet fel a' palotára nyíló ajtó felibe, ezen irással Palais du Gouvernement: A' Kormányfűék palotája. — Minden készületek nagy elevenséggel tétettnek a' városban Fő Konzul Bonapárte illendő fogadására, a' kihez itt különösen ragaszkodik a' nép. Egyedül ennek az Európa' bekesése helyre állítójának közföni Lyon városa is, hogy hanyatlott sorsa ismét jobbra fordúlt, fábrikái és kereskedése újra virágzó állapotba helyeztettek. — Reményljük hogy a' Bellecour nevű ditső palota fel-építése eránt is újra rendeltést fog tenni Bonapárte. Ezt a' gyönyörű és roppant épületet a' Revolútzio alatt, a' kegyetlenkedő Jakokínus Collo d' Herbois rontatta le közönséges költségen: Nyöltz napig dolgoztak ledöntögetésén, többen két ezer embereknél, kiknek minden napra két két forint vólt a' rontásért kirendelve. — Midön Bonapárte utoljára Lionban vólt, azt javasolta, hogy ez a' palota újra feléppíttessen, 's maga tette le annak első talpkövét; de azóltá, költsége nem lévén a' Városnak, igen lassan haladott az építés.

Strasburg Dec. 24-dikén. Az Amiensből leg közelebb jött tudósítások szerént, Lord Cornwallis, nemű nemüképpen ki nyilatkozottatta magát, a' Toskánai Nagy Hertzeg kárának Német Országon kívül leendő pótoltatása eránt; de a' mellyre a' Frantzia Respublika tellyes hatalmú követje azt felele, hogy mind ez, mind minden

más Fejedelmek állapotja, kiknek a' Lünevilleri békeség szerént ki kell a' károkat pótolni, a' közönséges Congressuson fog el végezödni.

Anglia.

A' Londoni Kurír nevü Újság, Fő Vezér Menounak vígyázatlanságát, és a' katonai dolgokban való járatlanságát, Égyiptom el-vefztésére nézve, rövideden így adja elő: Hogy a' midön azzal ditsefkzik Menou Bonapárténak, millyen jó karban légyenek seregei helyheztetve, 's melly okos rendeléseket tett az Anglusokkal való szembe szállásra; akkor felejtkezik el arról, hogy a' tenger partokon, vígyázó sereget állíttson ki, az ellenség tzéljának meg-akadályoztatására. Tudván ö azt tudniillik, hogy a' Jafni Basa serege mennyire meg van rongáltatva a' pestistöl, és hogy ez magától semmit sem mér indítani; azt gondolta, hogy az Anglusok ezzel fogják magokat öfzve kaptsolni. De hogy gondolhatta azt, hogy az Anglusok, inkább a' pufztákon utaznak kerefztül nagy nyomorúsággal, a' hol az út terhén kívül, még a' ragadó nyavalyáktól is méltán lehetett tartani, mint sem hogy a' tenger parton valahol ki szálljanak, akár melly veszedelmes lett vólna is az a' ki-szállás? Azomban, nagyon el árulta a' maga tudatlanságát, a' midön úgy gondolkodott, hogy az Anglusok öfzve fogják magokat kötni a' Törökökkel, kik semmi rendet, semmi fenytéket nem tudván tartani, alkalmatlanok arra, hogy másokkal egygyesülve is, valamelly tzélt el-érhes-

senek, és a' kik mindennek nagy szükiben lévén, valahol csak keresztül mentek, mindent úgy el pufztítottak, hogy az Anglusok számára semmi sem maradt volna. Az Anglus segítő sereg útban való lételének, a' Nagy-Vezér táborában tartott Spionja által való meg-tudása; Generális Moorénak meg érkezése; és két el fogott Anglus Indzinéreknek, az Anglusok készülteiről való választétele; vígyázóbbá teheték volna Menout, az Anglus sereg tzéljára, és ezére adhatták volna, hogy ne töltse az időt, a' köz vélekedésnek proklamátziók által való meg-nyerésével, hanem maga lásson utánna a' dolognak. Ha ezen kívül meg-gondoljuk azokat az akadályokat, mellyek sok ideig tartóztatták az Anglusokat vasmatskákön Abukir előtt, és hogy nem lévén apróbb hajóik, nem szállíthattak ki a' szárazra egyszerre 4000 embernél többet; világosan ki-tettzik, hogy melly sokat vesztett Menou, kevélyen meg vetvén Regnier Generálisnak azt a' tanátását, hogy vigye seregének nagy részét azokra a' partokra, a' mellyeken leg inkább lehet félni az ellenség ki szállásától. Ha a' bizonyos, hogy az Anglus sereg az Abukíri fél szigetben külömben fel nem állhatott volna, hanem ha az Abukíri tó birásánál fogva; hogy ne lehetné akkor Menout vádolni, mikor az oda való bé-menetelt meg nem erőssítette. Ez által, nem lévén elég ereje, a' ki-szállott ellenséggel való szembe-szállásra, kéntelenítettett magát Alexándria alá viszsza húzni, hogy az Abukíri tón szabadon hajókázó ellenség, hátúlról bé ne kerítse őtet.

— Nem látta azt Menou előre, hogy el foglalnán egyszer az Anglusok az Abukíri tót, sok felől vezedelemmel fenyegethetik őtet, és hogy mind Rosettére, mind Alexándriára reá mehetnek; sőt hogy mindenféle szükséges dolgokat bátran vitethetnek magoknak hajókon, a' midőn a' Rosette és Abukír között való közösülést elvágják, és a' Frantzia hajók 12 mértföldet kéntelenítették kerülni. Ezek arra indíthatták volna Menout, hogy minden óltalomra tartozó dolgoknak a' színét, Abukírnál gyűjtötte volna öfzve.

— De mit fog majd Menou ezekre a' vádakra, felelni?

London Dec. 15-dikén. Az Angliai partok körül, 1760 tól fogva nem emlékeznek oly rettenetes tengeri szélvészre mint ennek a' hónapnak 9 dikén a' milyen volt. A' Plymouthi lakosok mint a' tenger partokra mentek ennek az ifzonyú Zivatarnak szemlélésére. A' hegyek módjára fel emelkedett tornyos habok, mikor a' kikötőhely felé hempejtek, azt gondolta volna az ember, hogy a' várost mindjárt el temetik. Egy töltéshez közel lévő közönséges sétáló helyen nagy sokaság gyülekezvén öfzve, a' tenger hánykódásainak nézésére, egyszer tsak azon veszik észre, hogy egy negyven lábnyi magosságú dühös hab reájok omlik, és tsak nem úfzni kéntelenítették ott, a' hol az előtt kedvekre sétál-gattak.

Egy Buffaló nevezetű hajó, igen különös két madarat hozott Botany Bayból Angliába, melyről még eddig a' természeti Históriaiban semmit sem tudtak. Ha egyenesen fel tartják fejeket,

hét lábnyi magosságúak, formájokra nézve hasonlók a' strutz madárhoz, tollaik hamú színűek, és két ágúak. Mindenre nagyon könnyen meg lehet őket tanítani, és nem könnyen mérgesednek neki. A' nyakok nagyon közelít a' hattyú nyakához, a' fejek és órok, olyan mint a' lúdé; hofzszú és tollas körmök van, és mikor fejeket fel tartják, olyan egyenesen állanak, mint valamely ember.

Plymouthból Dec. 10-dikén. Ugy látszik mintha a' jeleavaló esztendő őszsze és tele a' kegyetlen orkánok (iszonyú sebes szelek) által akar-ná magát neveztesse tenni. Negyven esztendeje, hogy olly dühös zivatarra nem emlékezünk, mint a' millyen kegyetlenkedett tegnap nállunk a' tengeren. Plymouthnak majd minden lakosi a' tenger-parthoz sereglettek, hogy a' dühös orkán által fenekig fel-forgattatott 's rettenetesen zúgó tengernek rémségeit szemlélhessék. Azonban csak kevésbe múlt, hogy sokan életekkel nem fizettek, az újságon kapó kívántsíságokért. Midőn az őszsze gyülekezett nézők éppen legjobb kedvekre bá-múlnák a' hempejgő hullámokat (habokat), hirtelen neki fekszik a' tsikorgó szél egy sor hullámnak, melly mintegy 8 ölöyire emelkedett már fel, 's kereftül zuhanja annak nagyobb r szét a' parton lévő töltésen Ez a' nézők közül a' közel állottakat lábaikról leseprette ugyan, de kárt nem tett, hanem a' kiket ért, jól megförföztötte. Men-nyi tetemes károkat tehetett az a' szél, még nem tudhatjuk. Egy hajóról bizonyosan hallottuk, hogy 300 személlyekkel egygyütt kik Amérikába akartak hazájokból (Irlándiából) kiköltözni, hajó-

törést szenvedett; 's tsak egy se menthette meg életét a' rajta vólt emberek közzül.

Elegyes Levelek.

Königsbergből Dec. 27-dikén. Nem lehetett azt a' rettenetes kárt hamarjában észre venni és felszámítani a' mellyet a' Nóvember 3-dikán dühösködött orkán a' tengernek kiárasztása által ezen városban okozott. Alig maradt itt tsak egy ház is, a' mellyben a' víz kárt nem tett vólna; 's már egynehány öszve rogyott. A' Prégel vize is olly hirtelen kiöntött az nap, hogy a' partján fekvő magazinokból teméntelen sót, fűszerfzámot; nádmézet 's a' t. elhordott, 's tsak itt egy millió-ra betsültetik a' kár mellyet vallottunk. Sőt a' mi több, némelley faluknak mellyek a' tenger part mellett fekülznek tsak mintegy maradványai találtatnak.

Zürich-ből Dec. 21-dikén. Hiteles tudósítások érkeztek hozzánk Bernából, mellyek Reding Főigazgatónak (Landamman-nak) Párisból érkezett levelei szerént azt állítják, hogy Reding a' Fő Konzulnál több ízben vólt már audientzián, és minthogy Bonapárte maga kívánta őtet Párisba, mindenkor nyájason fogadta. Ezekből azt reményli a' Helvétziai Tanáts, hogy tsak ugyan vége szakad tehát valahára a' részre hajlásoknak, és a' Haza; valamelly állandó Konstitútzio által, régi szabadságát és függetlenségét vizsgálja nyeri.

Konstántzinápolyból Növ. 15-dikén. Ezen hónapnak elején szörnyű szelek dühösködtek a' fekete tengeren 's teméntelen károkat okoztak. — Megkérte a' Fényes Porta a' Londoni Kór-

mányzókat, hogy küldene Egyiptomba alkalmas Anglus Indsínéreket, a' kiknek igazgatások szerént, Egyiptomnak a' tenger parton fekvő erősegei u. m. Abukir, Alexándria, Damiette és Rosetta olly formán megerősíttessenek, hogy ezentúl ne lehessen azokat egy könnyen ostrom által megvenni. Syriában is megfognak némely várak erősíttetni mint p. o. Jean d' Acre és többek. — Azokat a' sokféle régiségeket, mellyeket Egyiptomban a' gondos Frantzia tudósok öfzszekeresgéltek, de magokkal el nem vihettek, mind az Anglusoknak ajándékozta a' Fényes Porta, 's már többnyire hajókra is rakattak Alexandriánál.

Petersburgból Növ. 27-dikén. Még a' megholt I Pál Orosz Császár bizta vólt egy Diebits nevű igen alkalmas és szép tapasztalású Obesterre, hogy foglalja írásban azokat a' tábori gyakorlásokat (Mánövereket), mellyeket II-dik Fridrik Pruszsziai Király, esztendőnként két ízben tartott Potsdám körül. Nem régen készült el ez a' munka, 's a' most uralkodó Császár költségén ki-nyomtatattott; a' szerzője pedig igen drága gyűrűvel, és szép summa pénzel tiszteltetett meg, ezenkívül esztendei fizetése is öregbítetett.

Annyira közönségessé lett már Pruszsziaában a' tehénhimlő beóltása, hogy azt az Orvosokon és Seborvosokon kívül mások is széltire óltogatják a' gyermekekbe, megtanulván tudnillik az ahöz értőktől annak módját, a' melly egyébaránt is igen könnyű: a' honnan nagy reménység van hozzá, hogy a' ragadó veszedelmes himlő, rövid időn egészszen ki fog irtatni egész Pruszsziaából. Sokat használt annak elterjesztésére, 's a' felőle eleinte el terjedett balvélekedéseinek kiirtására.

Schulze, szerentsés gyógyításairól esmeretes Orvos Doctornak, a' Pruszfziai Hg Ferdinánd Tanácsosának egy kis munkátskája; mellyet a' tehén himlőről, annak hafznairól, be oltásának módjáról 's a' t. kiadott. — Ezen munkátskájából egy Nyomtatványt az Orosz Császárnak is küldötte Schulze Doctor; a' ki azt megolvassván azt írta a' többek között a' könyv-szerzőnek, hogy már ugyan Orosz Országban is sok próbák tétettek a' tehén himlő beoltásának elterjesztésére; de mind azoknak semmi sikere nem vólt, mivel a' himlő meg nem fogamzott. Továbbá, hogy az a' Doctor, a' ki Orosz Országban ezt a' himlő nemét jó előmenetellel elterjeszthetné, nem tsak a' köznép előtt nagy érdemet szerezne magának, hanem a' Császár kegyelmére is méltán számot tarthatna. — A' Császárnak ezen kifejezései arra indították Schulze Doctort, hogy maga mennjen el Petersburgba, a' himlő beoltásának elterjesztése végett.

Másodszori Híradás.

Minthogy én alól megnevezett, minden még most is birtokomban lévő Magyar Országai jószágaimat, ezen, vérferént közelről való atyámfiainak, u. m. Özvegy Gróf Károlyné született Báró Harucker Jóséfa Afiszonynak és a' Stockhammer Grófi Familiának, minden jussaimmal egygyütt általadni jónak találtam, és ő vélek az eránt megegyyeztem: ehezképest mind azok, kiknek valamely praetensiójok vólna, az eránt Mgs B. Bolza Péter Generál Májor Úrhoz folyamodjanak. Költ Bétsben Decemb. 22-dikén. 1801-ben. Özvegy Gróf Siskovitsné, született Báró Harucker Borbála.